

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 558/2023-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., Thurzova 3367/6A, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Daniel Blyšťan, proti postupu Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 103/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 14. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 103/2022 (ďalej len „napadnuté konania“). Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 24 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že došlo k porušeniu jeho namietaných práv postupom krajského súdu v napadnutom konaní, pričom sám zdôraznil, že ako porušovateľov svojich práv neuviedol všetky orgány činné v trestnom konaní a jednotlivé všeobecné súdy konajúce v jeho trestnej veci, keďže aktuálne prebieha odvolacie konanie na krajskom súde a judikatúra ústavného súdu vychádza z premisy ústavnoprávneho prieskumu trestného konania ako jedného celku. Podľa sťažovateľa trestné konanie proti jeho osobe začalo uznesením o vznesení obvinenia z 24. októbra 2006 a po podaní obžaloby Krajskou prokuratúrou v Košiciach (5. novembra 2013, pozn.) pokračovalo v súdnom konaní, keď rozhodnutie prvostupňového súdu o oslobodení jeho osoby spod obžaloby potvrdil krajský súd a zmena procesného stavu nastala až po rozhodnutí dovolacieho súdu, ktorý rozhodnutia súdov nižšej inštancie zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“). V závere

sťažovateľ poukázal na „úspešnú“ ústavnú sťažnosť spoluobžalovaného vedenú ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 78/2023, ktorá má dokazovať pravdivosť ním prezentovaných tvrdení, a preto navrhuje do konania pripojiť súdny spis vedený okresným súdom pod sp. zn. 5 T 78/2013. Na podklade uvedeného a s prihliadnutím na pretrvávajúci pocit právnej neistoty vyvolaný takmer 17 rokov trvajúcim trestným konaním (ku dňu podania ústavnej sťažnosti, pozn.) odôvodnil zásah do svojich namietaných práv.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

3. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

4. Pred samotným ústavnoprávnym prieskumom ústavný súd primárne akcentuje istú mieru nesústredenosti sťažovateľa, resp. jeho právneho zástupcu pri koncipovaní ústavnej sťažnosti, ktorí nepresne vymedzili, aké práva sťažovateľa v intenciách čl. 6 ods. 1 dohovoru mali byť v napadnutom konaní porušené. Keďže označený článok dohovoru obsahuje nielen právo na spravodlivé súdne konanie, ale aj jeho parciálne súčasti, *exempli causa* právo na verejné prerokovanie veci či prejednanie záležitosti v primeranej lehote, ústavný súd pristúpil k ústavnoprávnenému prieskumu v kontexte sťažnostnej narácie, t. j. posudzoval len eventuálne porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (bod 1 tohto uznesenia, pozn.).

5. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 186/2010, I. ÚS 7/2023) a namietané porušenie označených práv sťažovateľa možno posudzovať spoločne.

6. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že popri uvedení petitu je ďalšou povinnosťou sťažovateľa, aby svoju ústavnú sťažnosť náležite odôvodnil, t. j. aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Nedostatok odôvodnenia sťažnosti vyvoláva významné procesné dôsledky (m. m. IV. ÚS 359/08, IV. ÚS 198/2012, IV. ÚS 54/2014, II. ÚS 594/2016).

7. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len so zreteľom na lehoty uvedené v zákone. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého orgánu verejnej moci nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 280/2020). Pre posúdenie prípadných prietáhov v konaní orgánu verejnej moci sa preto o to viac vyžaduje náležité odôvodnenie ústavnej sťažnosti

a chronologický opis (aspoň čiastočný) skutkového stavu, ktorý by ústavnému súdu už po oboznámení sa s obsahom ústavnej sťažnosti umožnil vytvoriť si základnú predstavu o spôsobe vedenia napádaného konania (I. ÚS 266/2021, I. ÚS 172/2022, I. ÚS 405/2022).

8. V ústavnej sťažnosti úplne absentuje sťažnostná argumentácia, ktorá by ústavnému súdu umožnila reálne posúdenie rozporovaného postupu krajského súdu na namietané práva sťažovateľa. Deskripcia sa obmedzuje len na všeobecné tvrdenie o potrebe posúdenia trestného konania ako celku, avšak sťažovateľ prípadné obdobia nečinnosti krajského súdu v napadnutom konaní nijako nekonkretizoval, nedefinoval, v čom mala spočívať alebo ako sa prejavila pomalosť, nesústredenosť, alebo nehospodárnosť konania. Navyše, z prezentovaných skutočností nie je identifikovateľný ani dátum predloženia trestnej veci sťažovateľa krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní, ktorého uplatnenie možno len prezumovať. Povinnosťou a ani úlohou ústavného súdu nie je vyhľadávať chýbajúce skutočnosti a dostatočným nie je ani postup sťažovateľa, ktorý odkázal na ústavnú sťažnosť spoluobžalovaného, keďže v zmysle nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 78/2023-28 z 26. apríla 2023 bol predmetom prieskumu len postup okresného súdu, čo ale nie je prípad sťažovateľa. Z ústavnej sťažnosti preto nie je zrejmé, akým presne špecifikovaným postupom krajského súdu v napadnutom konaní mali byť sťažovateľove práva porušené.

9. Ústavný súd v prípade sťažovateľa nepristúpil k výzve na odstránenie zisteného nedostatku ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pretože zistený rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z ústavnej sťažnosti sťažovateľa, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z publikovanej judikatúry jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom ustanovených náležitostí podaní účastníkov konania (napr. I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010, I. ÚS 280/2020). Ústavný súd zároveň prizvukuje, že sťažovateľ je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom a prípadná výzva na odstránenie nedostatku spočívajúceho v absencii náležitého odôvodnenia ústavnej sťažnosti by *de facto* znamenala suplovanie úkonov právnej služby a povinnosti advokáta postupovať s odbornou starostlivosťou [§ 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v platnom znení, pozn.], čo nie je žiadnym spôsobom akceptovateľné (m. m. IV. ÚS 213/2010, II. ÚS 660/2016).

10. Pre úplnosť kontextu prejednávanej veci a v spojení s argumentom sťažovateľa o potrebe posudzovania trestného konania ako celku ústavný súd rezultuje, že hoci obsah základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je obdobný do tej miery, že ich porušenie ústavný súd posudzuje spoločne, perspektíva ústavného súdu vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom je odlišná ako v prípade ESLP. Európsky súd pre ľudské práva posudzuje namietané porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k Slovenskej republike ako členskému štátu Rady Európy a ústavný súd ako vnútroštátny ľudskoprávny súd posudzuje potenciálne porušenie základných práv sťažovateľov vo vzťahu k jednotlivým orgánom verejnej moci (m. m. I. ÚS 390/2019, I. ÚS 511/2020). Nemožno preto konštatovať, že by ústavný súd pri posudzovaní namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov v každom konaní automaticky sčítal dĺžku konania pred viacerými inštanciami štátnych orgánov a túto následne hodnotil bez ohľadu na okolnosti prípadu (I. ÚS 299/2021, I. ÚS 172/2022).

11. Ako *obiter dictum* ústavný súd pripomína, že právna neistota sa v tzv. predsúdnom trestnom konaní týka toho, či orgán verejnej moci činný v prípravnom konaní (spravidla vyšetrovateľ) navrhne podanie obžaloby alebo navrhne v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní iný spôsob konečného rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania (I. ÚS 316/2014). Vo vzťahu k prokuratúre sa potom právna neistota týka toho, ako prokurátor s takým podnetom naloží svojím (pre prípravné konanie meritórnym) rozhodnutím (II. ÚS 426/2020). V korelácii prezentovanej časovej postupnosti udalostí sa dostatočne odôvodňuje záver, že v čase podania ústavnej sťažnosti orgány činné v trestnom konaní už neboli oprávnené v trestnej veci sťažovateľa konať, pretože spis sa nachádzal pravdepodobne už na krajskom súde, a teda už nemohli ovplyvniť priebeh konania ani porušovať namietané práva sťažovateľa. Ukončením vyšetrovania a podaním obžaloby orgány činné v trestnom konaní vykonali všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha týchto orgánov verejnej moci pri odstraňovaní právnej neistoty skončila v prípade vyšetrovateľa skončením vyšetrovania, predložením spisového materiálu príslušnej prokuratúre a zo strany krajskej prokuratúry podaním obžaloby okresnému súdu (m. m. IV. ÚS 348/2020, I. ÚS 172/2022). O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti potom možno hovoriť vtedy, ak v čase, keď bola ústavná sťažnosť podaná ústavnému súdu, už zo strany orgánu verejnej moci nedochádzalo k namietanému porušovaniu práva, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (napr. IV. ÚS 223/2010, III. ÚS 462/2017, IV. ÚS 149/2018, II. ÚS 464/2018, IV. ÚS 159/2021, II. ÚS 302/2021).

12. V konklúzii uvedeného a v spojení s § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd konštatuje nedostatočnosť odôvodnenia ústavnej sťažnosti sťažovateľa, čo je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nespĺnenie náležitostí ustanovených zákonom.

13. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

14. V závere ústavný súd poznamenáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej [§ 55 písm. a) zákona o ústavnom súde], a preto nie je vylúčené, aby sťažovateľ podal svoju ústavnú sťažnosť opakovane, avšak po splnení všetkých zákonných podmienok a s uvedením relevantnej skutkovej a právnej argumentácie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu